

Warszawa, dnia 26 września 2014 r.

Poz. 1297

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 5 września 2014 r.

w sprawie wykonywania niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej

Na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) sposób i tryb postępowania przy wykonywaniu przez funkcjonariuszy Straży Granicznej następujących uprawnień:
 - a) legitymowania lub ustalania w inny sposób tożsamości osoby,
 - b) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾) i innych ustaw,
 - c) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia,
 - d) doprowadzania osób do właściwego organu Straży Granicznej, sądu lub prokuratury,
 - e) doprowadzania cudzoziemców, wobec których są prowadzone postępowania określone w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 463 i 1004) oraz w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 680, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004), a także umieszczonych w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców – do organu Straży Granicznej, sądu, prokuratury, jednostki organizacyjnej Policji, wojewody, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych lub podmiotów leczniczych,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 117, poz. 677, Nr 170, poz. 1015, Nr 171, poz. 1016 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 769 i 951, z 2013 r. poz. 628, 675, 829, 1351 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 463, 486, 502, 616, 619 i 1055.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829, Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529, z 2013 r. poz. 480, 765, 849, 1247, 1262, 1282 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 85, 384 i 694.

- f) doprowadzania do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, cudzoziemców:
- którym została wydana decyzja o zobowiązaniu cudzoziemca do powrotu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 329 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - którym odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, i wystąpiły okoliczności, o których mowa w art. 463 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach,
 - którym została wydana decyzja o wydaleniu podlegająca przymusowemu wykonaniu zgodnie z art. 71 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. Nr 144, poz. 1043, z późn. zm.³⁾),
 - podlegających przekazaniu, o którym mowa w art. 41 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) wzory dokumentów stosowanych w sprawach, o których mowa w pkt 1;
- 3) podmioty uprawnione do zarządzania doprowadzenia osób, o których mowa w pkt 1 lit. b, d i e;
- 4) szczegółowe warunki dokonywania doprowadzeń przy użyciu środków transportu.

§ 2. Funkcjonariusz Straży Granicznej, zwany dalej „funkcjonariuszem”, przystępując do wykonywania czynności służbowych związanych z realizacją uprawnień, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 4–5b ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, podaje swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, a także podstawę prawną i przyczynę podjęcia czynności służbowych.

§ 3. W przypadku ujawnienia w toku wykonywania czynności służbowych, o których mowa w § 1, przedmiotów, które stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, funkcjonariusz, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podejmuje czynności ochronne, a w szczególności zabezpiecza zagrożone miejsce przed dostępem osób postronnych oraz powiadamia odpowiednio dyżurnego operacyjnego oddziału Straży Granicznej, służbę dyżurną ośrodka Straży Granicznej lub dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji o konieczności podjęcia działań mających na celu usunięcie tego niebezpieczeństwa.

Rozdział 2

Legitymowanie osób

§ 4. 1. Funkcjonariusz ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) dokumentu paszportowego;
- 3) dokumentu podróży;
- 4) innego dokumentu zawierającego fotografię oraz oznaczenie serii, numer, datę wydania, datę ważności oraz nazwę organu wydającego.

2. W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie tożsamości osoby legitymowanej na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 1, tożsamość tej osoby ustala się na podstawie:

- 1) oświadczenia osoby, która jest funkcjonariuszowi znana osobiście;
- 2) oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona w sposób, o którym mowa w ust. 1 lub w pkt 1.

§ 5. Funkcjonariusz może odstąpić od legitymowania osoby, która jest mu znana osobiście.

§ 6. W przypadku gdy funkcjonariusz legitymuje osoby znajdujące się w pojeździe, może zażądać od nich opuszczenia pojazdu, jeżeli jest to niezbędne do ustalenia ich tożsamości.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 818, z 2008 r. Nr 216, poz. 1367, z 2010 r. Nr 81, poz. 531, z 2011 r. Nr 92, poz. 532, z 2013 r. poz. 1650 oraz z 2014 r. poz. 1004.

§ 7. Funkcjonariusz ustala tożsamość osoby legitymowanej w sposób umożliwiający odnotowanie w notatniku służbowym, na odpowiednim nośniku technicznym, lub w notatce służbowej:

- 1) daty, godziny i miejsca legitymowania;
- 2) przyczyny legitymowania;
- 3) następujących danych dotyczących osoby legitymowanej:
 - a) imienia (imion) i nazwiska oraz adresu zamieszkania i pobytu,
 - b) obywatelstwa, gdy osoba legitymowana nie ma obywatelstwa polskiego,
 - c) numeru PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL – daty i miejsca urodzenia oraz imion rodziców i nazwiska rodowego,
 - d) rodzaju i cech identyfikacyjnych dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby legitymowanej;
- 4) danych osoby, o której mowa w § 4 ust. 2, określonych w pkt 3, o ile jest możliwe ich ustalenie.

§ 8. W razie braku możliwości ustalenia tożsamości osoby legitymowanej lub wątpliwości co do jej tożsamości, funkcjonariusz może wykorzystywać inne dane identyfikacyjne pozwalające na określenie tożsamości osoby, w szczególności fotografie i opisy wizerunku znajdujące się w dostępnych Straży Granicznej zbiorach informacji, o których mowa w art. 10a ust. 6 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej, lub zbiorach informacji dostępnych na podstawie umów międzynarodowych i prawa Unii Europejskiej. Funkcjonariusz może też pobrać od tej osoby odciski linii papilarnych w celu przeprowadzenia wywiadu daktyloskopijnego.

Rozdział 3

Zatrzymywanie osób

§ 9. 1. Funkcjonariusz podczas zatrzymania osoby:

- 1) informuje ją o zatrzymaniu i jego przyczynach oraz o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom;
- 2) sprawdza, czy ma ona przy sobie:
 - a) broń lub inne niebezpieczne przedmioty,
 - b) przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego,
 - c) przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi,
 - d) urządzenia telekomunikacyjne;
- 3) odbiera jej broń, przedmioty i urządzenia, o których mowa w pkt 2;
- 4) ustala jej tożsamość.

2. Jeżeli jest zatrzymywana osoba, w przypadku której z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że może mieć broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi, to funkcjonariusz przystępujący do zatrzymania poprzedza okrzykiem „Straż Graniczna!” wykonanie czynności wymienionych w ust. 1, natomiast czynność, o której mowa w ust. 1 pkt 1, wykonuje po ustaleniu tożsamości osoby zatrzymanej.

§ 10. 1. Po dokonaniu zatrzymania funkcjonariusz niezwłocznie:

- 1) poucza osobę zatrzymaną o jej prawach;
- 2) wysłuchuje osoby zatrzymanej;
- 3) sporządza protokół zatrzymania osoby;
- 4) doręcza osobie zatrzymanej, za potwierdzeniem, kopię protokołu zatrzymania;
- 5) podejmuje, na żądanie osoby zatrzymanej, czynności mające na celu realizację jej uprawnień, o których mowa w pkt 1;

6) powiadamia właściwego miejscowo prokuratora o zatrzymaniu osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia skarbowego lub zatrzymanej na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach albo na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Jeżeli zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że jest ona pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo że z innych powodów ma ona zakłóconą świadomość, czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5, wykonuje się po ustaniu tych przyczyn.

3. Wzór protokołu zatrzymania osoby określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 11. W razie wniesienia przez osobę zatrzymaną zażalenia na zasadność, legalność lub prawidłowość zatrzymania lub na sposób jego przeprowadzenia funkcjonariusz niezwłocznie przekazuje właściwemu sądowi lub prokuratorowi kopię protokołu zatrzymania osoby wraz z materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

§ 12. 1. Czas zatrzymania liczy się od chwili faktycznego pozbawienia wolności, nawet jeżeli poinformowanie o zatrzymaniu nastąpiło później.

2. Osobę zatrzymaną, gdy jest to uzasadnione charakterem czynności, które będą wobec niej podejmowane, można umieścić w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Straży Granicznej przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

3. W przypadku gdy jest to uzasadnione odległością od siedziby najbliższej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej posiadającej pomieszczenie przeznaczone dla osób zatrzymanych, osobę zatrzymaną można umieścić w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych.

Rozdział 4

Doprowadzanie osób

§ 13. 1. Doprowadzenie osób zarządzają:

- 1) kierownik jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub jego zastępca, z wyłączeniem komendanta ośrodka szkolenia Straży Granicznej i jego zastępcy,
- 2) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych albo kierownik jej komórki wewnętrznej,
- 3) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Straży Granicznej właściwej do spraw cudzoziemców albo kierownik jej komórki wewnętrznej,
- 4) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych lub jego zastępca,
- 5) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej do spraw cudzoziemców lub jego zastępca,
- 6) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach organizowania pobytu cudzoziemcom w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców lub jego zastępca,
- 7) kierownik komórki organizacyjnej komendy oddziału Straży Granicznej właściwej w sprawach zabezpieczenia działań lub jego zastępca,
- 8) kierownik komórki organizacyjnej placówki Straży Granicznej właściwej w sprawach organizowania pobytu cudzoziemcom w strzeżonym ośrodku lub jego zastępca,
- 9) kierownik komórki organizacyjnej ośrodka Straży Granicznej właściwej w sprawach prowadzenia czynności operacyjno-rozpoznawczych i dochodzeniowo-śledczych lub jego zastępca,
- 10) dyżurny operacyjny oddziału Straży Granicznej,
- 11) dyżurny ośrodka Straży Granicznej,
- 12) kierownik zmiany lub dyżurny operacyjny placówki Straży Granicznej,
- 13) dowódca jednostki pływającej Straży Granicznej

– zwani dalej „zarządzającymi doprowadzenie”.

2. Doprowadzenie osób, z wyjątkiem doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec jest doprowadzany, jest dokonywane na podstawie nakazu doprowadzenia wydanego przez zarządzającego doprowadzenie.

3. Nakaz doprowadzenia nie jest wymagany w przypadku, gdy osoby zatrzymane są doprowadzane przez funkcjonariuszy, którzy:

- 1) dokonali ich zatrzymania w trakcie pełnienia służby lub
- 2) zostali do tego wyznaczeni przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę, kierownika zmiany, dyżurnego operacyjnego placówki Straży Granicznej lub dowódcę jednostki pływającej Straży Granicznej, jeżeli doprowadzenie przez funkcjonariuszy, którzy dokonali ich zatrzymania w trakcie pełnienia służby, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione.

4. Wzór nakazu doprowadzenia określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 14. 1. Doprowadzenia, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w § 13 ust. 3, dokonują funkcjonariusze, którzy pełnią służbę w:

- 1) pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych;
- 2) komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach konwojowo-ochronnych w ramach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej;
- 3) komórkach organizacyjnych właściwych w sprawach zabezpieczenia działań w ramach jednostek organizacyjnych Straży Granicznej.

2. W przypadku gdy doprowadzenie osób przez funkcjonariuszy, o których mowa w ust. 1, jest niemożliwe lub znacznie utrudnione, osoby te mogą być doprowadzane przez innych niż określone w ust. 1 funkcjonariuszy wyznaczonych imiennie przez zarządzającego doprowadzenie, którzy zostali przeszkoleni w zakresie dokonywania doprowadzeń.

3. Doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, dokonują funkcjonariusze, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3 lub w ust. 2, którzy ukończyli szkolenie specjalistyczne w zakresie doprowadzania do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, oraz posługują się co najmniej jednym językiem obcym w stopniu komunikatywnym.

§ 15. 1. W przypadku gdy doprowadzenie jest dokonywane także na obszarze wykraczającym poza zasięg terytorialny jednostki organizacyjnej Straży Granicznej, której funkcjonariusze doprowadzają osoby, powiadamia się o tym niezwłocznie jednostki organizacyjne Straży Granicznej oraz jednostki organizacyjne Policji, w których zasięgu terytorialnym doprowadzenie jest dokonywane.

2. Powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, dokonuje zarządzający doprowadzenie lub funkcjonariusz, który jest odpowiedzialny za organizację doprowadzenia.

3. W przypadkach gdy powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, nie może być dokonane przez osoby, o których mowa w ust. 2, powiadomienia dokonuje funkcjonariusz dowodzący doprowadzeniem.

§ 16. 1. Doprowadzenie osób rozpoczyna się po ich zatrzymaniu przez funkcjonariuszy lub po ich przekazaniu funkcjonariuszom.

2. Grupą funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia dowodzi funkcjonariusz:

- 1) wskazany jako dowódca w:
 - a) nakazie doprowadzenia,
 - b) pisemnym poleceniu Komendanta Głównego Straży Granicznej – w przypadku doprowadzania cudzoziemca do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony,
- 2) który dokonał zatrzymania lub który został wyznaczony przez kierującego funkcjonariuszami, którzy dokonali zatrzymania w trakcie pełnienia przez nich służby – w przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 3 pkt 1,
- 3) wyznaczony na dowódcę przez komendanta placówki Straży Granicznej, jego zastępcę, kierownika zmiany, dyżurnego operacyjnego placówki Straży Granicznej lub dowódcę jednostki pływającej Straży Granicznej – w przypadku, o którym mowa w § 13 ust. 3 pkt 2

– zwany dalej „dowódcą”.

3. Dowódca w chwili rozpoczęcia doprowadzenia osób:

- 1) sprawdza ich tożsamość;
- 2) zapoznaje się z ich dokumentacją medyczną;
- 3) sprawdza zgodność przekazanych mu dowodów rzeczowych i depozytu z dokumentacją zawierającą ich wykaz;
- 4) poleca funkcjonariuszom sprawdzenie, czy osoby doprowadzane mają przy sobie:
 - a) broń lub inne niebezpieczne przedmioty,
 - b) przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego,
 - c) przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przypadkowi;
- 5) poleca funkcjonariuszom odebranie osobom doprowadzanym broni i przedmiotów, o których mowa w pkt 4;
- 6) zapewnia bezpieczeństwo osób doprowadzanych, funkcjonariuszy i innych osób przez wyznaczenie funkcjonariuszom zadań, w tym wyznaczenie funkcjonariuszy imiennie odpowiedzialnych za poszczególne osoby doprowadzane;
- 7) sprawdza, czy wyposażenie i uzbrojenie funkcjonariuszy jest odpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń, w tym środki łączności, broń palną, środki przymusu bezpośredniego, kamizelki kuloodporne, kaski ochronne, opatrunki osobiste i środki ochronne chroniące przed zakażeniem chorobami zakaźnymi;
- 8) sprawdza, czy przed rozpoczęciem doprowadzania dopełniono wobec osób doprowadzanych obowiązku, o którym mowa w art. 48 ust. 4 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.⁴⁾);
- 9) wskazuje funkcjonariuszom osoby, w przypadku których stosuje się wzmożone środki ostrożności;
- 10) przekazuje funkcjonariuszom informacje o osobach doprowadzanych, mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo podczas wykonywania pozostałych czynności w ramach doprowadzania lub podczas pobytu tych osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, a w przypadku cudzoziemców – również w strzeżonym ośrodku lub areszcie dla cudzoziemców.

§ 17. 1. Dowódca może odmówić doprowadzenia osób, jeżeli podczas ich przejmowania ujawniono dodatkowe okoliczności mogące mieć bezpośredni wpływ na prawidłowy przebieg doprowadzenia lub bezpieczeństwo jego uczestników, w szczególności ze względu na:

- 1) stan zdrowia osoby doprowadzanej;
- 2) nieodpowiednie do mogących zaistnieć zagrożeń uzbrojenie i wyposażenie funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia.

2. O odmowie doprowadzenia osób dowódca niezwłocznie informuje bezpośredniego przełożonego, który powiadamia o tym fakcie zarządzającego doprowadzeniem.

3. W przypadku odmowy doprowadzenia osób dowódca sporządza pisemny meldunek zawierający opis okoliczności uzasadniających odmowę i przekazuje go zarządzającemu doprowadzeniem za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego.

§ 18. 1. Doprowadzenia osób przy użyciu samochodu specjalnego (więźniarki) dokonuje co najmniej dwóch funkcjonariuszy.

2. Doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, funkcjonariusze dokonują na pokładzie rejsowego lub wycarterowanego statku powietrznego albo promami pasażerskimi odbywającymi regularne rejsy.

3. W przypadku gdy doprowadzenie samochodem specjalnym (więźniarką) nie jest możliwe, można doprowadzać innymi środkami transportu Straży Granicznej, a także publicznego transportu zbiorowego, z wyłączeniem środków komunikacji miejskiej, lub pieszo.

⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 1165 oraz z 2014 r. poz. 24 i 1199.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, doprowadzenia dokonują funkcjonariusze, których liczba jest większa od liczby doprowadzanych osób.

§ 19. 1. Osoby doprowadzane samochodem specjalnym (więźniarką) umieszcza się w części pojazdu wydzielonej dla osób zatrzymanych.

2. Po umieszczeniu osób w samochodzie specjalnym (więźniarce) funkcjonariusze zajmują przeznaczone dla nich miejsca. Dowódca zajmuje siedzenie obok kierowcy.

3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach funkcjonariusze mogą zająć miejsca w części pojazdu wydzielonej dla osób zatrzymanych.

§ 20. Osoby doprowadzane samochodem osobowym umieszcza się na tylnym siedzeniu pomiędzy funkcjonariuszami, w sposób uniemożliwiający odebranie funkcjonariuszom broni palnej.

§ 21. 1. Osoby doprowadzane autobusem umieszcza się na siedzeniach najbardziej oddalonych od drzwi, przy oknach. Funkcjonariusze zajmują siedzenia znajdujące się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane, w sposób uniemożliwiający tym osobom odebranie funkcjonariuszom broni palnej.

2. Osoby doprowadzane autobusem można umieścić na siedzeniach znajdujących się obok siebie. Funkcjonariusze zajmują siedzenia znajdujące się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane lub bezpośrednio za tymi siedzeniami.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, dowódca zajmuje miejsce znajdujące się obok siedzeń zajmowanych przez funkcjonariuszy lub bezpośrednio za tymi siedzeniami.

§ 22. 1. Osoby doprowadzane pociągiem umieszcza się, w miarę możliwości, tyłem do kierunku jazdy pomiędzy funkcjonariuszami, w sposób uniemożliwiający odebranie funkcjonariuszom broni palnej.

2. Dowódca zajmuje miejsce obok siedzenia zajętego przez jednego z funkcjonariuszy.

§ 23. 1. Osoby doprowadzane statkiem powietrznym wprowadza się na pokład tego statku, w miarę możliwości, przed innymi pasażerami i umieszcza się w tylnej części pokładu, z dala od wyjść awaryjnych.

2. Funkcjonariusze, po umieszczeniu osób doprowadzanych na pokładzie statku powietrznego, zajmują, w miarę możliwości, siedzenia znajdujące się obok siedzeń zajmowanych przez osoby doprowadzane.

3. Osoby doprowadzane wyprowadza się z pokładu statku powietrznego po jego opuszczeniu przez pasażerów.

§ 24. 1. Osoby doprowadzane statkiem morskim umieszcza się w odrębnej kabinie pasażerskiej lub w innym miejscu wskazanym przez załogę statku.

2. Funkcjonariusze, po umieszczeniu osób doprowadzanych na pokładzie statku morskiego, zajmują, w miarę możliwości, miejsca znajdujące się w kabinie pasażerskiej lub w innym miejscu zajmowanym przez osoby doprowadzane, jak najbliżej miejsc, na których zostały umieszczone osoby doprowadzane.

§ 25. 1. Podczas doprowadzania funkcjonariusze wykonują polecenia dowódcy, a ponadto w szczególności:

- 1) obserwują zachowanie osób doprowadzanych;
- 2) uniemożliwiają kontaktowanie się osób doprowadzanych ze sobą lub z innymi osobami;
- 3) nie udzielają informacji o osobach doprowadzanych innym osobom;
- 4) nie prowadzą rozmów z osobami doprowadzanymi;
- 5) nie pozostawiają osób doprowadzanych bez nadzoru lub pod nadzorem innych osób;
- 6) nie zdejmują osobie doprowadzanej kajdanek bez zgody dowódcy, o ile osoba doprowadzana jest w kajdankach;
- 7) nie wykonują czynności niezwiązanych z dokonywaniem doprowadzenia.

2. Dowódca odnotowuje w notatniku służbowym istotne zdarzenia mające wpływ na przebieg doprowadzenia.

§ 26. 1. Gdy są doprowadzane osoby, co do których zachodzi podejrzenie, że mogą dokonać zamachu na życie lub zdrowie własne, funkcjonariusza lub innych osób, mogą podjąć próbę ucieczki albo które zachowują się agresywnie, stosuje się następujące wzmożone środki ostrożności:

- 1) wyznacza się funkcjonariuszy w liczbie większej niż liczba określona w § 18 ust. 1 lub 4 lub funkcjonariuszy przeszkolonych do realizacji zadań mających na celu zabezpieczenie działań Straży Granicznej;
- 2) doprowadza się te osoby wyłącznie samochodem specjalnym (więźniarką).

2. Gdy zachodzi podejrzenie, że podczas doprowadzania może dojść do ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób doprowadzanych, co najmniej jeden z funkcjonariuszy może zostać uzbrojony w broń maszynową.

3. W przypadku ataku na funkcjonariuszy w celu uwolnienia osób doprowadzanych dowódca zarządza umieszczenie osób doprowadzanych w miejscu najbardziej bezpiecznym i uniemożliwiającym ucieczkę oraz organizuje obronę.

§ 27. W przypadku gdy stan zdrowia osoby doprowadzanej wymaga zapewnienia jej opieki medycznej, funkcjonariusze dokonują doprowadzenia do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, z udziałem lekarza.

§ 28. Gdy osoby doprowadzane są poddawane badaniom lekarskim, dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz zapewnia warunki uniemożliwiające im ucieczkę z miejsca prowadzenia badań. W tym celu dowódca lub upoważniony przez niego funkcjonariusz może zwrócić się o pomoc do najbliższej jednostki organizacyjnej Straży Granicznej lub jednostki organizacyjnej Policji.

§ 29. Funkcjonariusze podczas doprowadzania osoby do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec zostaje doprowadzony, mogą tę osobę umieścić w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych znajdujących się w jednostce organizacyjnej Straży Granicznej właściwej ze względu na miejsce, w którym cudzoziemiec przekracza granicę, do czasu opuszczenia terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na pokładzie statku powietrznego lub morskiego.

§ 30. 1. W przypadku ucieczki osób doprowadzanych dowódca zarządza umieszczenie pozostałych osób doprowadzanych w miejscu uniemożliwiającym ucieczkę i organizuje bezpośredni pościg.

2. Wobec osób doprowadzanych, którym udaremniono ucieczkę, stosuje się środki ostrożności, o których mowa w § 26 ust. 1.

§ 31. W przypadkach określonych w § 26 ust. 3 i § 30 ust. 1 dowódca niezwłocznie powiadamia o zdarzeniu najbliższą jednostkę organizacyjną Straży Granicznej lub jednostkę organizacyjną Policji i w razie potrzeby zwraca się do nich o pomoc.

§ 32. 1. Jeżeli podczas doprowadzania osób zajdą okoliczności uniemożliwiające jego kontynuację, dowódca, wykorzystując dostępne środki łączności, niezwłocznie informuje o tym bezpośredniego przełożonego, który powiadamia o tym fakcie zarządzającego doprowadzenie.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dowódca sporządza pisemny meldunek o okolicznościach uniemożliwiających kontynuację doprowadzenia osób i przekazuje go zarządzającemu doprowadzenie za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego.

§ 33. Doprowadzenie kończy się z chwilą:

- 1) uzyskania w nakazie doprowadzenia pisemnego potwierdzenia dokonania tej czynności – w przypadku doprowadzenia dokonywanego na podstawie nakazu doprowadzenia;
- 2) przekazania osoby doprowadzanej właściwym organom państwa, do którego nastąpiło doprowadzenie – w przypadku doprowadzenia do granicy państwowej albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego nastąpiło doprowadzenie;
- 3) przekazania osoby doprowadzanej właściwemu organowi lub doprowadzenia jej do pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych – w przypadku doprowadzenia w sytuacjach, o których mowa w § 13 ust. 3.

§ 34. 1. W przypadku dokonywania doprowadzenia do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego cudzoziemiec został doprowadzony, dowódca, w terminie 14 dni od dnia powrotu z podróży służbowej poza granicami kraju, sporządza sprawozdanie z dokonania doprowadzenia.

2. Sprawozdanie zawiera:

- 1) imiona i nazwiska osób doprowadzanych;
- 2) imiona i nazwiska funkcjonariuszy doprowadzających;
- 3) opis przebiegu doprowadzenia, ze szczególnym uwzględnieniem zdarzeń, które miały wpływ na przebieg doprowadzenia;
- 4) wnioski i uwagi istotne dla organizacji i dokonywania doprowadzenia przez funkcjonariuszy.

Rozdział 5

Przepis końcowy

§ 35. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia ogłoszenia.⁵⁾

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*

⁵⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2009 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień przez funkcjonariuszy Straży Granicznej (Dz. U. Nr 190, poz. 1476 oraz z 2014 r. poz. 113).

Załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia 5 września 2014 r. (poz. 1297)

Załącznik nr 1

WZÓR

ZAPOZNAŁEM SIĘ

.....
(nazwa i numer rejestru albo znak sprawy).....
(nazwa jednostki SG prowadzącej sprawę)PROTOKÓŁ
ZATRZYMANIA OSOBY.....
(imię i nazwisko osoby zatrzymanej)

Czas zatrzymania osoby

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r	r	r
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Miejsce zatrzymania

.....
(miejsce czynności – adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki organizacyjnej SG)

Zatrzymania dokonał

..... Z

(stopień, imię i nazwisko funkcjonariusza SG)

(nazwa jednostki organizacyjnej SG)

Miejsce i czas sporządzenia protokołu

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r	r	r
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Osoby uczestniczące w czynności

.....
(protokolant, stenograf, tłumacz lub inna osoba;.....
w każdym przypadku: stopień – dotyczy funkcjonariusza SG, imię i nazwisko osoby.....
inne niż zatrzymana i prowadząca czynność)

Na podstawie:

- art. 9 ust. 1/art. 11 ust. 1 pkt 5* ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej w związku z:
- art. 75 § 2/art. 244 § 1/art. 247 § 1/art. 285 § 2* ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- art. 91 § 2 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia
- art. 394 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach
- art. 87 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
-
- art. 11 ust. 1 pkt 5a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej

Zatrzymany(-na).....
(imię i nazwisko).....
(nazwisko rodowe).....
(data i miejsce urodzenia)

syn/córka*

.....
(nazwisko rodowe matki)

zamieszkały(-ła) w

.....
(adres)

zajęcie

.....
(rodzaj wykonywanej pracy/uczeń/student/emeryt/bezrobotny, inny)**Tożsamość zatrzymanego(-ej) ustalono na podstawie:**

-
- dowodu osobistego/dokumentu paszportowego/podróży/innego*

.....
(nazwa, seria i numer, data wydania dowodu osobistego, dokumentu paszportowego, podróży lub innego oraz nazwa.....
organu wydającego albo odnotowanie braku dokumentu tożsamości)

numer PESEL**

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

-
- oświadczenia

.....
(imię i nazwisko osoby, która funkcjonariuszowi jest znana osobiście/innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dowodu osobistego, dokumentu paszportowego, podróży lub innego lub na podstawie oświadczenia osoby, która funkcjonariuszowi jest znana osobiście)

Rysopis

.....
(wpisać cechy rysopisu zatrzymanego w razie niemożności ustalenia jego tożsamości)

Przyczyna(-ny) zatrzymania

.....
 (szczegółowo opisać przyczynę(-ny) zatrzymania, ponadto w przypadku podejrzenia popełnienia

.....
 przestępstwa, przestępstwa skarbowego, wykroczenia lub wykroczenia skarbowego dokładnie ją (je) określić i podać kwalifikację prawną)

Oświadczenie zatrzymanego(-ej)

Na podstawie art. 244 § 2 k.p.k./art. 46 § 1 k.p.o.w.* zostałem(-łam) poinformowany(-na) o przyczynach zatrzymania i pouczony(-na) o przysługującym mi prawie:

- wniesienia do Sądu Rejonowego w w terminie 7 dni od dnia dokonania zatrzymania zażalenia, w którym mogę domagać się zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania (art. 246 § 1 i 2 k.p.k./art. 47 § 1 i 2 k.p.o.w. w związku z art. 460 i 467 § 1 k.p.k./art. 108 k.p.o.w.*);
- wniesienia do prokuratora właściwego ze względu na miejsce przeprowadzenia zatrzymania zażalenia na sposób przeprowadzenia zatrzymania w terminie 7 dni od dnia dokonania zatrzymania (art. 11 ust. 2a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej);
- nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem i bezpośrednio z nim rozmowy, żądania powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej, pracodawcy, szkoły, uczelni, dowódcy (w przypadku żołnierza) lub zarządzającego przedsiębiorstwem (w przypadku przedsiębiorcy lub niebędącego pracownikiem członka organu zarządzającego przedsiębiorcy) – art. 245 k.p.k.;
- nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem albo z radcą prawnym i bezpośrednio z nim rozmowy, żądania powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej, pracodawcy lub właściwego dowódcy jednostki wojskowej (w przypadku żołnierza) – art. 46 § 3 i 4 k.p.o.w.;
- nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym, przedstawicielstwem dyplomatycznym lub z przedstawicielem państwa stałego miejsca mojego zamieszkania w przypadku braku jakiegokolwiek obywatelstwa – art. 612 § 2 k.p.k.

.....
 (podpis zatrzymanego(-ej))

Po pouczeniu zatrzymany(-na) oświadczył(a)

Oświadczenie zatrzymanego(-ej) w związku z zatrzymaniem

Oświadczenia zatrzymanego(-ej) o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń

Zatrzymany(-na) był(a)/nie był(a)* badany(-na) przez lekarza:

Podczas zatrzymania użyto/nie użyto* środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej lub wykorzystano środki przymusu bezpośredniego lub broń palną/nie wykorzystano środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej*

.....
 (wskazać, jakich środków przymusu bezpośredniego lub jakiej broni palnej użyto lub jakie środki przymusu bezpośredniego lub jaką broń palną wykorzystano oraz jakie były przyczyny ich użycia lub wykorzystania)

Do protokołu załączono

.....
(liczba i rodzaj załączników)

Omówienie skreśleń oraz poprawek i uzupełnień poczynionych w protokole

Czynność zakończono

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty dotyczące treści protokołu oraz oświadczenie prowadzącego czynność, a także informacja o przyczynach odmowy złożenia podpisu przez osobę zatrzymaną lub osobę uczestniczącą w czynności

Protokół osobiście odczytałem(-łam)/odczytano mi*

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

.....
(podpis osoby uczestniczącej w czynności)

.....
(podpis zatrzymanego(-ej))

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(-łam)

.....
(podpis zatrzymanego(-ej))

O zatrzymaniu zawiadomiono Prokuratora

W

telefonicznie/drogą teleinformatyczną*

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

Zatrzymanego(-ną)

przekazano* do dyspozycji Policji/Sądu*..... W/zwolniono*

g	g	m	m	d	d	m	m	r	r

.....
(pozycja książki zatrzymań)

.....
(podpis funkcjonariusza SG)

* Niepotrzebne skreślić.

** Jeśli został nadany.

Znak X należy postawić w odpowiedniej kratce i w razie potrzeby uzupełnić treść.

WZÓR

NAKAZ DOPROWADZENIA

1. Polecam doprowadzić

Imię	Nazwisko	Obywatelstwo	Płeć	Data urodzenia	Seria i numer dokumentu tożsamości

w dniu w godzinach
z do

2. Doprowadzenia dokonują

a) dowódca grupy funkcjonariuszy dokonujących doprowadzenia
(stopień, imię i nazwisko)

b) funkcjonariusze:

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

.....
(stopień, imię i nazwisko)

3. Uwagi o sposobie doprowadzania i osobie doprowadzanej/osobach doprowadzanych

.....
.....
.....

4. Doprowadzenie wykonuje się na podstawie

a) decyzji

b) postanowienia

c) zarządzenia

.....
(data, godzina, stopień, imię i nazwisko oraz podpis zarządzającego doprowadzeniem)

5. Potwierdzenie doprowadzenia osoby/osób

.....
.....
.....